

ПЕРСОНАЛІЇ

ВІТАЄМО ВЧЕНИХ-ЮРИСТІВ УКРАЇНИ З ЮВІЛЕЯМИ!

КОСТИЦЬКОГО Василя Васильовича

*професора кафедри теорії та історії держави та права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України,
дійсного члена (академіка) Національної академії правових наук
України (відділення екологічного, господарського та аграрного
права), члена наглядової ради, почесного професора Дніпровського
державного університету внутрішніх справ*

Народився 20 червня 1956 р. у с. Заріччя Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл. У 1978 р. закінчив юридичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка (нині – Львівський національний університет ім. Івана Франка). У 1980–1984 рр. навчався в аспірантурі Інституту держави і права АН СРСР у Москві. У 1990 р. закінчив інженерно-економічний факультет Львівського лісотехнічного інституту. З 1978 р. по 1987 р. працював у Львівському облвиконкомі: інструктором організаційно-інструкторського відділу, помічником заступника голови облвиконкому. Протягом 1987–1991 рр. – на викладацькій роботі у Львівському лісотехнічному інституті. У 1991–1993 рр. – заступник Міністра охорони навколишнього природного середовища України та старший експерт від України з питань екології та водних ресурсів у Європейській економічній комісії. З 1993 р. по 1994 р. – завідувач кафедри теорії та історії держави і права Прикарпатського державного університету ім. Василя Стефаника (нині – Карпатський національний університет імені Василя Стефаника). У 1996–2002 рр. – член Парламентської Асамблеї Ради Європи, віце-президент групи Європейської народної партії та Християнської демократії ПАРЕ. З 1999 р. по 2002 р. – директор Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва АПРН України (нині – Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України). У 2002–2006 рр. – керівник Інституту законодавчих передбачень і правової експертизи. Народний депутат України I, II, III скликань (1993, 1994, 1998–2002). У 2002–2004 рр. – Перший заступник Голови Державної судової адміністрації України. У 2004–2005 рр. – заступник Міністра фінансів України, потім – начальник Науково-дослідного центру з проблем оподаткування Національного університету державної податкової служби. У 2007 – 2008 рр. – директор Інституту повітряного і космічного права Національного авіаційного університету (нині – Юридичний інститут). З 2008 по 2015 рр. – голова Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі. З 2015 р. і дотепер – професор кафедри теорії права і держави Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 1986 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему: «Проблеми вдосконалення управління охороною навколишнього середовища на рівні області» (спеціальність 12.00.06). У 2004 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему: «Економіко-правовий механізм охорони навколишнього середовища: теорія і практика» (спеціальність 12.00.06). Вчене звання про-

фесора присвоєно у 1994 р. Дійсний член Української екологічної академії. Обраний членом-кореспондентом Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України) у 1993 р., дійсним членом (академіком) – у 2017 р.

Опублікував понад 300 наукових та навчально-методичних праць, серед яких «Ради народних депутатів і навколишнє середовище» (у співавт., 1984), «Місцеві Ради і раціональне природокористування» (1989), «Природа і закон» (у співавт., 1992), «Лісове право України: навчальний посібник» (1991), «Лісове право України» (1998), «Організаційно-правовий механізм регулювання в галузі охорони довкілля» (1997), «Екологічне законодавство України» (1998), «Право і релігія» (2000), «Релігія і церква» (2001), «Екологія перехідного періоду: право, держава, економіка (Економіко-правовий механізм охорони навколишнього середовища в Україні)» (2001), «Оподаткування: економіка, право, екологія» (2003), «Промислово-фінансові групи: вдосконалення правового регулювання» (2003), «Україна та Європейський Союз: перспективи, переваги і проблеми євроінтеграції» (у співавт., 2006), «Електронна торгівля (правовий аспект)» (у співавт., 2007), «Податкове право (податкова система України)» (у співавт., 2009), «Повітряне право України: навчальний посібник» (2011), «Правова система України: історія, стан та перспективи: У 5 т. Т.4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права» (укр. – 2008; англ. – 2012), «Екологічне право України: підручник» (2012), «Правова доктрина України: у 5 т. Т. 4: Доктринальні проблеми екологічного, аграрного, господарського права» (у співавт., 2013 (укр.), 2017 (англ.)), «Захист прокурором прав громадян та інтересів держави у сфері використання та охорони надр: науково-практичний посібник» (у співавт., 2015), «Природоресурсне право України: навчальний посібник» (у співавт., 2016), «Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 14: «Екологічне право» (у співавт., 2018), «Правова наука України: сучасний стан, виклики та перспективи розвитку: монографія» (у співавт., 2021).

Брав участь у розробці проєкту Конституції України. Співавтор майже 250 проєктів законів України, зокрема: «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про статус гірських населених пунктів», «Про тваринний світ», «Про Конституційний Суд України», «Про судоустрій», «Про Вищу раду юстиції», «Про кваліфікаційні комісії суддів», «Про суддівське самоврядування», «Про власність», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про основи цивільного захисту населення».

Голова Всеукраїнської громадської організації «Асоціація українських правників». Головний редактор журналів «Екологічне право України», «Малий і середній бізнес (Право, Держава, Економіка)», «Соціологія права», член редакційної колегії наукового видання «Слово Національної школи суддів України». Був членом науково-консультативних рад при Вищому господарському суді України та Вищому адміністративному суді України, громадської ради при Міністерстві охорони здоров'я України, науковим консультантом громадської ради Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки.

Заслужений юрист України (1992). Нагороджений орденами «За заслуги» III та II ступенів (1996, 2007). Відзначений Подякою Президента України (1999), Грамотами Верховної Ради України (2001, 2006), Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2004), численними релігійними відзнаками та відомчими нагородами.

(за матеріалами Національної академії правових наук України –
https://nals.com.ua/academics/kostitskiy_v_v)

КОПИЛЕНКА Олександра Любимовича
дійсного члена (академіка) НАН України
(відділення історії, філософії та права НАН України)
дійсного члена (академіка) НАПрН України
(відділення теорії та історії держави і права)

Народився 26 червня 1961 р. у м. Києві. У 1983 р. закінчив факультет міжнародних відносин і міжнародного права (відділення міжнародного права) Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). У 1983–1990 рр. працював в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України: стажист-дослідник, молодший науковий співробітник, науковий співробітник. З 1990 р. – в Апараті Верховної Ради України: старший консультант, головний консультант, завідувач сектору, заступник завідувача юридичного відділу, заступник керівника Юридичного управління. У 1998–2002 рр. – радник Голови Верховної Ради України. У 2002 р. – липні 2013 р. очолював Інститут законодавства Верховної Ради України (у 2002–2009 рр. одночасно обіймав посаду віце-президента – керівника Київського регіонального центру Національної академії правових наук України). У липні 2013 р. – березні 2014 р. був членом Центральної виборчої комісії. З квітня 2014 р. по грудень 2019 р. – директор Інституту законодавства Верховної Ради України. З грудня 2019 р. – народний депутат України, заступник Голови комітету Верховної Ради з питань міжнародного співробітництва та міжпарламентських зв'язків. У грудні 2019 р. також обраний парламентом Головою національної комісії з радіаційного захисту населення України.

У 1987 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему: «Політико-правові ідеї Т. Шевченка та І. Франка у сучасній ідеологічній боротьбі» (спеціальність 12.00.01), у 1993 р. – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему: «Політико-правові ідеї М. Грушевського і проблеми сучасної розбудови Української держави» (спеціальність 12.00.01). Вчене звання професора присвоєно у 1999 р. Обраний у 1993 р. членом-кореспондентом, а у 2000 р. – дійсним членом (академіком) Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України). З 2006 р. – член-кореспондент, а з 2018 р. – дійсний член (академік) Національної академії наук України.

Основні напрями наукової діяльності – історія держави і права, історія політичних і правових учень, конституційне право, міжнародне право. Опублікував понад 400 наукових та навчально-методичних праць, серед них, зокрема: «Українська ідея» М. Грушевського: історія і сучасність» (1992), «Сто днів» Центральної Ради» (1993), «Держава і право України. 1917-1920» (1997), «Історія держави і права України. Академічний курс: у 2-х т.» (у співавт., 2000), «Конституція Автономної Республіки Крим: проблеми прийняття, затвердження, реалізації» (2001), «Науково-правові засади законодавчого процесу в Україні: питання теорії і практики» (у співавт., 2005), «Законотворчий процес зарубіжних країн» (у співавт., 2006), «Питання парламентського права в актах Конституційного Суду України» (у співавт., 2007), «Загальна теорія держави і права: основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції» (у співавт., 2008), «Порівняльне правознавство (правові системи світу)» (у співавт., 2008), «Моніторинг ефективності законодавства: мета, критерії, реальність» (у співавт., 2009), «По лінії всеукраїнських інтересів (корені і досвід української державності)» (2010), «Автономна Республіка Крим: проблеми правового статусу» (2012), «Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство» (у співавт., 2013), «Правова доктрина України: у 5 т. Т.1: Загальнотеоретична та історична юриспруденція» (у співавт., 2013 (укр.), 2015 (англ.), «Європейські стандарти законотворчої діяльності» (2014),

«Вступ до європейського парламентського права» (у співавт., 2015), «Законодавче забезпечення депутатської діяльності: міжнародно-правові стандарти та зарубіжний досвід» (у співавт., 2015), «Досвід децентралізації у країнах Європи» (2015), «Довідник з практичного конституціоналізму» (у співавт., 2015), «Моніторинг колізій і прогалин у законодавстві України» (у співавт., 2016), «Парламентська коаліція: вітчизняний досвід та європейська практика» (у співавт., 2016), «Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство» (у співавт., 2016), «Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т.1: «Історія держави і права України» (у співавт., 2016), Т.3: «Загальна теорія права» (у співавт., 2017), «Ефективність законодавства України (питання моніторингу колізій)» (у співавт., 2017), «Національна безпека: моніторинг реалізації законодавства України» (у співавт. 2018), «Поєднуючи зусилля учасників законотворення: досвід Інституту законодавства Верховної Ради України» (у співавт., 2019), «Рациональне законотворення: сучасна парадигма, орієнтири та домінанти» (у співавт., 2019), «Стандарти добробуту громадян: міжнародний досвід» (у співавт., 2020), «Путівник по законодавству України» (у співавт., 2020), «Досвід у регулюванні збройних конфліктів: міжнародно-правові документи і коментарі» (у співавт., 2021), «Цифрова Україна: конституційно-правова модель» (у співавт., 2021), «Визволення або народження держави (нотатки самовидця)» (2022), «Сучасні проблеми менеджменту соціально-економічних систем в контексті глобалізації» (у співавт. англ., 2023).

Ініціатор та науковий керівник ряду наукових проєктів, що здобули широке визнання, зокрема: «Законодавче забезпечення пріоритетних сфер суспільних відносин», «Із першоджерел» (актуальні питання Української революції 1917–1921 рр. в контексті нереалізованих державотворчих проєктів), «Правова наука та законодавча практика», «Бюлетень моніторингу законодавства України». Брав участь у розробці Акта проголошення незалежності України, проєктів Конституції України та Конституції АР Крим, концепцій та стратегій розвитку національного законодавства, численних законопроєктів. Був членом конституційних комісій, різних правових інституцій загальнодержавного рівня. Нині член Комісії з питань правової реформи, а також Комісії державних нагород та геральдики при Президентові України.

Член Президії Національної академії наук України та колегії Міністерства освіти і науки України, був членом Атестаційної колегії МОН та Президії ВАК України. У 2004–2012 р. належав до української національної групи Постійної Палати Міжнародного Третейського Суду (м. Гаага).

Тривалий час очолював спеціалізовану вчену раду Д 26.867.01 в Інституті законодавства Верховної Ради України, входив до спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 у Національному університеті «Одеська юридична академія».

Голова Наглядової Ради Національного Інституту хірургії та трансплантології ім. О. О. Шалімова НАМН України, член наглядових рад Київського національного торговельно-економічного університету, Національної академії внутрішніх справ, Донецького юридичного інституту МВС України.

Голова редакційної колегії журналу «Юридична Україна», член редакційних колегій часописів «Слово Національної школи суддів України», «Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права», видань «Юридичний вісник» та «Розумовські зустрічі».

Заслужений юрист України (2004). Повний кавалер ордена «За заслуги» (2010, 2016, 2025). Відзначений Почесними грамотами Верховної Ради України (2011) та Кабінету Міністрів України (2004). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2002), премій ім. М. С. Грушевського (1991), ім. М. П. Василенка (2003) та ім. М. Костомарова (2014) НАН України.

(за матеріалами Національної академії правових наук України –
https://nals.com.ua/academics/kopylenko_o_l)